

گزیده اشعار

فریدون مشیری

با برگردان انگلیسی

گردآوری، ترجمه و تالیف: دکتر بهروز عزیدفتری

www.ketab.ir

نشر آکادمیک

ACADEMIC

Registered Office

Zabon Academic Publishing, Bloor Commercial Center, University Square, Tabriz, Iran.
Postal Code: 5156913616
Website: www.acpub.ir
Phone: +984133251266

This edition first published 2022

For details of our global editorial offices, for customer services, and for information about how to submit your books, translations and researches for publication please see our website at www.zabanac.com

Copyright © 2022 by Zaban Academic Publishing

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, except as permitted by Iran Copyright without the prior permission of the publisher.

Zaban Academic also publishes its books in a variety of electronic formats. Some content that appears in print may not be available in electronic books.

National Library and Archive of Iran Data

Excerpts from Fereydoon Moshiri's Poems with English Translation

Includes bibliographical references

Translator: Behrooz Azabraftari

ISBN: 978-622-7536-53-9

Printed and bound in Iran

Moshiri, Fereydoon	فریدون، مشیری، ۱۳۰۵ - ۱۳۷۹	سرشناسه
گزیده اشعار فریدون مشیری با برگردان انگلیسی / ترجمه و تالیف: بهروز عزیدفتی.		عنوان و نام پدیدآور
تبریز: انتشارات زبان آکادمیک، ۱۴۰۰.		مشخصات نشر
۲۵۰ ص.		مشخصات ظاهری
978-622-7536-53-9		شابک
		وضعیت فهرست نویسی
فارسی - انگلیسی		یادداشت
Persian poetry -- 20th century	شعر فارسی -- قرن ۲۰	موضوع
Persian poetry -- 20th century -- Translations into English	شعر فارسی -- قرن ۲۰ -- ترجمه و تالیف به انگلیسی	موضوع
Azabraftari, Behrooz	عزیدفتی، بهروز، ۱۳۱۷ - گردآوری، تالیف و ترجمه	شناسه افزوده
PIR۸۲۱۱		رده بندی کنگره
۸۱۵۱/۶۲		رده بندی دیویی
۸۶۹۸۰۲۱		شماره کتبشناسی ملی
فیبا		وضعیت رکورد

گزیده اشعار فریدون مشیری با برگردان انگلیسی

ترجمه و تالیف: دکتر بهروز عزیدفتی

نشر زبان آکادمیک | قطع: وزیری | نوبت و سال چاپ: اول / ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد | تعداد صفحه: ۲۵۰ | شابک: ۹-۵۳-۷۵۳۶-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۲۹۰۰۰۰ تومان

ACADEMIC

نشانی مرکز پخش: تبریز، فلکه دانشگاه، برج بلور، انتشارات زبان آکادمیک

۰۹۱۴۴۰۶۲۷۹۷ و ۰۴۱۳۳۲۵۱۲۶۶ وبسایت www.acpub.ir

«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از کپی یا اسکن در هرگونه رسانه‌ای از جمله کتاب،

جزوه، لوح فشرده، سایت اینترنتی یا مجلات، بدون اجازه کتبی از مؤلف غیر قانونی بوده و موجب پیگرد قانونی است.»

فهرست مطالب

۵.....	مطلع کلام.....
۸.....	خاطراتی از فریدون مشیری
۹.....	نقد و بررسی آثار و.....
۱۱.....	گفتگوها.....
۱۱.....	سروده‌هایی برای مشیری.....
۱۲.....	مقالات مشیری
۱۳.....	گزیده اشعار (برگردان انگلیسی برخی از اشعار در همین کتاب آمده است).....
۱۵.....	یاد مردی بزرگ و کم‌نظیر
۳۳.....	تشنه طوفان.....
۳۷.....	زندگی.....
۳۹.....	برگ‌های سپید دفتر من.....
۴۱.....	میگون.....
۴۷.....	آینه شکسته
۵۱.....	غزل شاعر
۵۳.....	آواره
۵۵.....	غروب غم‌افزا
۶۱.....	آتش.....
۶۵.....	بوسه.....
۶۷.....	خزان بهشت.....
۶۹.....	ترانه
۷۳.....	شمع مرده
۷۵.....	باد و باران
۷۷.....	راز شب
۸۱.....	گفتگو.....

۸۳.....	فال حافظ.....
۸۵.....	کیما.....
۸۷.....	گنجینه.....
۹۱.....	دیدار.....
۹۵.....	خنده خورشید.....
۹۷.....	گناه دریا.....
۹۹.....	نغمه‌ها.....
۱۰۳.....	سرگذشت گل غم.....
۱۰۵.....	بعد از من.....
۱۰۷.....	پرستو.....
۱۰۹.....	معراج.....
۱۱۱.....	آن روز شاعرم.....
۱۱۵.....	دیوانه.....
۱۱۷.....	چشم من روشن.....
۱۱۹.....	ای امید ناامیدی‌های من.....
۱۲۱.....	دروازه طلایی.....
۱۲۵.....	برای آخرین رنج.....
۱۲۹.....	گل امید.....
۱۳۱.....	غریو.....
۱۳۳.....	پرنیان سرد.....
۱۳۷.....	سرو.....
۱۴۵.....	شراب شعر چشمان تو.....
۱۴۹.....	پرواز با خورشید.....
۱۵۳.....	بابا، لالا نکن.....
۱۵۷.....	خورشید و جام.....
۱۵۹.....	اگر جام بشکست...؟.....

۱۶۳.....	ماه و سنگ
۱۶۵.....	ناقوس نیلوفر
۱۶۹.....	اشک زهره
۱۷۱.....	غریبه
۱۷۳.....	جادوی سکوت
۱۷۵.....	چراغ میکده
۱۷۷.....	دست‌ها... و دست‌ها
۱۷۹.....	خار
۱۸۱.....	از خدا صدا نمی‌رسد
۱۸۹.....	امیرکبیر
۱۹۳.....	کوچه
۱۹۷.....	خوش به حال غنچه‌های نیمه‌باز
۱۹۹.....	جادوی بی‌اثر
۲۰۱.....	مرگ انسانیت
۲۰۵.....	تشنه
۲۰۹.....	سرود گل
۲۱۳.....	مهر می‌ورزیم
۲۱۵.....	راز
۲۱۷.....	گل امید
۲۱۹.....	نمی‌خواهم بمیرم!
۲۲۳.....	دوبیتی‌ها The couplets
۲۲۳.....	خاکستر
۲۲۴.....	مکتب عشق
۲۲۵.....	شراب
۲۲۶.....	رقص
۲۲۷.....	آرزو

مطلع کلام

در راستای آرمانی که داشتیم - معرفی ذهن و زبان تنی چند از شاعران معاصر ایرانی، این بار قلم را به نام فریدون مشیری، شاعر خوش ذوق، را به روی صفحه کاغذ به گردش می آورم. پیشتر در کتابم *آبگینه بر دوش و باران سنگ* (۱۳۹۳) دوازده سروده این شاعر پرآوازه به زبان انگلیسی درآورده بودم. این بار از کلیات اشعار وی با عنوان *بازتاب نفسی صبحدمان* (۱۳۸۱)، پنجاه و هشت سروده او را انتخاب کرده، به گردان آنها به زبان انگلیسی همت گمارده‌ام. عناوین این سروده‌ها را در فهرست مطالب کتاب مشاهده می‌کنید.

و اما اصحاب قلم نیک می‌دانند که ترجمه شعر از زبانی به زبان دیگر با حفظ لطافت و ترفندهای کلامی اگر محال نباشد، کاری است بس دشوار تا آنجا که برخی از مترجمان که این کار را آزموده‌اند گفته‌اند شعر تعویض کسوت زبانی را اصولاً بر نمی‌تابد؛ این کار چون حبابی است بر آب که اگر دست به صورت شعر بزنی از هستی و شکوه خود بازمی‌ماند.

با وجود این، برخی از مترجمان ایرانی و غیر ایرانی، از جمله این نگارنده از دیر باز دست به این کار یازیده‌ایم و اشعار شاعران نامدار معاصر و متأخر ایرانی چون فردوسی، حافظ، سعدی، مولانا، خیام و... را به زبان‌های زنده دنیا مانند انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، اسپانیولی، عربی و... برگردانده‌اند. این نگارنده خود بیشتر گزینه اشعار چند شاعر معاصر ایرانی مانند فروغ فرخزاد، هوشنگ ابتهاج، نادر نادرپور، سهراب سپهری، سیاوش کسرایی، سیمین بهبهانی و حسین منزوی را به زبان انگلیسی برگردانیده و به چاپ رسانده است. به تعجیل می‌گویم خواننده نباید طبیعت زیبا و آن چستی شعر مبدأ که توصیف‌ناپذیر است را در کسوت زبان مقصد انتظار داشته باشد. اشعار شاعران از موهبت پیش‌زمینه تاریخ و فرهنگ و شرایط اجتماعی حاکم برخوردار است و هرگز نمی‌توان آن ناگفته‌ها را در ترجمه شعر به زبان دیگر مشاهده کرد.

سخن درست آن است که معنای شعر را می‌باید در زبان دیگر دوباره خلق کرد. معنای شعر جدای از مفهوم (sense) است که میشل فوکو آنرا در قالب واژه epistome

آورده است. معنا از قبل رعایت قواعد دستور زبان حاصل می‌شود؛ مفهوم از آورده‌های تاریخی و فرهنگی و اجتماعی جامعه شاعر تغذیه می‌کند. شگفتا! شاعر اگر می‌تواند معنای مورد نظر خود را در قالب واژگان دلخواه خود بریزد، لزوماً به مفهوم القا شده هر یک از واژه‌ها اشراف ندارد. در اطراف واژه‌ها، بعنوان مثال، مفهوم ساده واژه «نان» که رنگ و طعم و بو و اندازه... گوناگون را به ذهن متبادر می‌سازد، هاله‌ای از رنگین کمان اندیشه وجود دارد که در التزام معنای واژه است، اما خود بر زبان نمی‌آید. و دیگر آنکه چینش واژه‌ها در ریسه ساختار عبارت یا جمله غالباً ناهشیارانه است و خود شاعران غالباً به فن/ مهارت خود اشراف ندارند.

شاعر در فرایند بیان اندیشه و خیال خود نظم (قواعد) زبان مبدأ را در هم می‌ریزد و خود نظم نوین ایجاد می‌کند. برای فهمیدن این نظم (زبان نوین) شاعر می‌باید ذهن و دل شاعر را خوب شناخت، وگرنه راه ورود به سمانتیک شعرش شاعر بسته می‌ماند. دانش زبانی شاعر (Linguistic knowledge) در سرودن اشعار زیبا دخیل است، اما آنچه به دل خواننده چنگ می‌زند رفتار زبانی (Linguistic behavior) شاعر است. شاعران یک جامعه که به یک زبان تکلم می‌کنند همه دارای دانش زبانی واحد و تقریباً یکسان می‌باشند، اما هیچ دو شاعر را نمی‌توان یافت که دارای رفتار زبانی یکسان باشند. این نکته در مورد گویشوران یک جامعه صادق است. - همه به یک زبان واحد تکلم می‌کنند، اما رفتار زبانی آنان متفاوت است - این گویشوران دارای طبع و ذوق و مهارت یکسان نمی‌باشند.

ترجمه شعر (اصولاً هر متن) از زبان مبدأ به زبان مقصد مهارت بیشتری از مترجم در زبان مقصد ایجاب می‌کند، زیرا آفرینش معنا و مفهوم (متناظر با معنا و مفهوم در زبان اول) در زبان دوم صورت می‌گیرد. به سخن ساده، مترجم، شعر را در زبان اول کالبدشکافی می‌کند، قواعد و نظم زبانی را در هم می‌ریزد، آنگاه شعر را در زبان دوم در سایه فیزیولوژی زبان زنده می‌کند. خراب کردن بسی آسان‌تر و راحت‌تر از ساختن و ایجاد کردن است. از همین رو است که گفته می‌شود ورزیدگی مترجم در زبان دوم اهمیت و ضرورت بیشتری دارد.